

Förgröningsstöd 2015

Här finns den information som gällde för förgröningsstödet 2015.

Du som söker gårdsstöd söker också förgröningsstöd. Förgröningsstödet är ett stöd för jordbruksmetoder som är bra för klimatet, miljön och den biologiska mångfalden. För att få förgröningsstöd måste du få gårdsstödet utbetalt och följa de villkor för förgröningsstödet som gäller dig.

Villkor för förgröningsstödet 2015

För att få förgröningsstöd måste du få gårdsstödet utbetalt och uppfylla de villkor för förgröningsstödet som gäller dig. Du som söker gårdsstöd söker automatiskt även förgröningsstöd.

Du som har mark med certifierad ekologisk produktion får förgröningsstöd utan att du behöver följa villkoren för förgröningsstödet på den marken.

I tabellen här nedanför ser du vilka villkor som kan gälla dig beroende på var i landet du har din jordbruksmark och hur mycket åkermark du har. När du räknar ut hur mycket åkermark du har ska du räkna bort åkermark med permanenta grödor och åkermark som är permanent gräsmark.

Villkor i förgröningsstödet		
Antal hektar åkermark som du har kvar efter att du räknat bort åkermark med permanenta grödor och permanent gräsmark	Du behöver odla minst 2 eller 3 grödor	Du behöver ha ekologiska fokusarealer
Mindre än 10 hektar	Nej	Nej
10–15 hektar	Ja, du kan behöva odla minst 2 grödor	Nej
15–30 hektar	Ja, du kan behöva odla minst 2 grödor	Ja, du kan behöva ha ekologiska fokusarealer
Mer än 30 hektar	Ja, du kan behöva odla minst 3 grödor	Ja, du kan behöva ha ekologiska fokusarealer

I SAM Internet får du hjälp

Det enklaste sättet att ta reda på om du uppfyller villkoren för förgröningsstödet är att göra en ansökan i SAM Internet. När du har fyllt i alla uppgifter om din mark och markerat eventuella ekologiska fokusarealer kan du klicka fram en ruta som visar om du uppfyller villkoren för förgröningsstödet utifrån det du angett i din ansökan. Om du ändrar dina uppgifter och öppnar rutan på nytt uppdateras uppgifterna i rutan.

Vissa företag kan inte få förgröningsstöd

Reglerna för vem som kan få vissa jordbrukarstöd skärps. Företag och personer som driver flygplatser, järnvägar, vattenverk, fastighetsföretag eller permanenta sport- eller rekreationsanläggningar och som år 2014 fick mer än 5 000 euro i gårdsstöd, stöd för kvalitetscertifiering och stöd till mervärden före avdrag för fel kan normalt inte få jordbrukarstöd och ersättningar eller handla med stödrätter. Det finns dock undantag som gör att även personer och företag med sådana verksamheter kan få stöd och ersättningar och rätt att handla med stödrätter.

Du måste följa tvärvillkoren för att få fullt förgröningsstöd

För att få fullt förgröningsstöd måste du följa tvärvillkoren. Tvärvillkoren är regler som till exempel handlar om hur du ska sköta dina djur och din mark. De flesta tvärvillkor är inga nya regler utan de finns redan i den svenska lagstiftningen eller i EU:s lagstiftning. Syftet med tvärvillkoren är bland annat att få fler att bli ännu bättre på att följa de regler som gäller.

Sverige ska behålla en viss andel permanent gräsmark

I förgröningsstödet finns regler om att Sverige ska behålla en lika stor andel så kallad permanent gräsmark som finns 2015, dock minst vad som fanns 2012. Som permanent gräsmark räknas betesmark, slåtteräng och åkermark som har använts för vallodling eller träda minst 5 år i rad.

Du ska ha minst 2 eller 3 grödor på din åkermark

Nästa år, 2016, kommer det att justeras något när det gäller vad som är permanent gräsmark respektive åkermark.

De år du fått miljöersättning för vallodling, eller för certifierad ekologisk produktion eller kretsloppsriktad produktion, kommer inte räknas med vid bedömningen om åkermark är permanent gräsmark. Det gäller även om du odlade vall, gräs eller annat örtartat foder på de berörda skiftena de aktuella åren.

Detta påverkar inte 2015 års ansökan.

Ett av villkoren för förgröningsstödet är att du ska odla ett visst antal grödor på din åkermark under perioden 1 juni–31 juli. Hur många grödor du ska ha beror på var i landet du har din jordbruksmark och hur många hektar åkermark du har.

Kravet på rätt antal grödor kan vara uppfyllt även om du inte kunnat så de tänkta grödorna den 1 juni.

I vissa fall kan du få förgröningsstöd utan att ha minst 2 eller 3 grödor

Om du uppfyller någon av dessa punkter får du förgröningsstöd utan att du behöver uppfylla villkoret i förgröningsstödet att odla ett visst antal grödor.

- Om du har mark med certifierad ekologisk produktion får du förgröningsstöd utan att du behöver följa villkoren för förgröningsstödet på den marken.
- Om du har mindre än 10 hektar åkermark kvar när du räknat bort permanenta grödor och permanent gräsmark.
- Om minst 75 procent av din åkermark som blir kvar efter det att du räknat bort permanenta grödor och permanent gräsmark är vall eller träda eller en kombination av dessa och resten av din åkermark är mindre än 30 hektar.
- Om minst 75 procent av din jordbruksmark är permanent gräsmark eller vall eller en kombination av dessa och resten av din åkermark är mindre än 30 hektar.
- Om mer än hälften av den åkermark som du söker gårdsstöd för i år inte fanns med i din ansökan förra året och all din åkermark i år odlas med en annan gröda är förra året.

Om du inte passar in i någon av dessa punkter behöver du odla 2 eller 3 grödor.

Så här räknar du ut hur många grödor du behöver

Börja med att räkna ut hur många hektar åkermark du har. När du räknar ut hur många hektar åkermark du har i detta sammanhang ska du räkna bort den här åkermarken:

- mark med permanenta grödor
- permanent gräsmark

Har du 10–30 hektar åkermark kvar?

Då ska du ha minst 2 grödor på denna mark. Den gröda du har mest av får täcka maximalt 75 procent av åkerarealen som blir kvar när du räknat bort permanenta grödor och permanent gräsmark.

Har du mer än 30 hektar åkermark kvar?

Då ska du ha minst 3 grödor på denna mark. De 2 grödorna som du har mest av får tillsammans täcka maximalt 95 procent av åkerarealen som blir kvar när du räknat bort permanenta grödor och permanent gräsmark. Den enskilt största grödan får täcka maximalt 75 procent.

Har du mer än 30 hektar åkermark kvar och mer än 75 procent av den marken är något av vall eller träda?

Då ska du ha minst 2 grödor på den del av åkermarken som inte är vall eller träda. Den största grödan får täcka maximalt 75 procent av åkerarealen som inte är vall eller träda.

Ligger den största delen av din jordbruksmark i stödområde 1, 2 eller 3?

Då ska du ha minst 2 grödor om du har mer än 10 hektar åkermark när du räknat bort permanenta grödor och permanent gräsmark. Den största grödan får täcka maximalt 75 procent av denna åkerareal. Om den största grödan är vall eller träda får den täcka mer än 75 procent.

I stödområde 1,2 eller 3 behöver du alltså aldrig ha mer än 2 grödor, även om du har mer än 30 hektar åkermark.

Vad räknas som en gröda?

Höst- och vårvarianter av spannmål och oljeväxter räknas som olika grödor

När du odlar höst- och vårvarianter av samma grödsort, till exempel vårkorn och höstkorn, räknas det som två olika grödor. Detta gäller grödor med de här grödkoderna:

Grödkod	Gröda
1	korn (höst)
2	korn (vår)
4	vete (höst)
5	vete (vår)
7	rågvete (höst)
29	rågvete (vår)
20	raps (höst)
21	raps (vår)
22	rybs (höst)
23	rybs (vår)

En grödblandning räknas som en gröda

När du odlar en blandning av olika grödor på ett skifte, till exempel blandsäd, räknas den blandningen som en enda gröda. Detta gäller om du odlar någon av dessa grödblandningar med de här grödkoderna:

Grödkod	Gröda
12	blandsäd (stråsådesblandningar)
13	blandsäd (spannmåls- och baljväxtblandning)
34	proteingrödsblandningar (baljväxter/spannmål)

Insådd av en annan gröda i huvudgrödan räknas som en gröda per år

Om du sår in en gröda i en annan gröda (huvudgrödan) räknas det ändå som en enda gröda. Huvudgrödan räknas som en gröda det första året och den gröda som du sår in räknas som en gröda året efter. Till exempel om du har sått in vall i en huvudgröda räknas vallen som grödan året efter.

Vall räknas som en gröda

Vall räknas som en enda gröda, oavsett vilken typ av vall du redovisar på marken. Till exempel om du odlar vall på din mark men redovisar vallen med olika grödkoder räknas den ändå bara som en enda gröda i förgröningsstödet. Du kan redovisa vall med dessa grödkoder:

Grödkod	Gröda
49	Slåtter- och betesvall på åker med en vallgröda som inte är godkänd för miljöersättning
50	slåtter- och betesvall på åker
51	1–2 årig slåtter- och betesvall på åker

Träda räknas som en gröda

Träda räknas som en gröda. Träda har grödkod 60. Även skyddszoner med grödkod 77 räknas som träda.

Potatis räknas som en gröda

Matpotatis med grödkod 45 och stärkelsepotatis med grödkod 46 räknas som en och samma gröda även om du har med båda grödkoderna.

Minst 5 procent av din åkermark ska vara ekologiska fokusarealer

Nästa år, 2016, kommer det att justeras något när det gäller vad som är permanent gräsmark respektive åkermark.

De år du fått miljöersättning för vallodling, eller för certifierad ekologisk produktion eller kretsloppsinriktad produktion, kommer inte räknas med vid bedömningen om åkermark är permanent gräsmark. Det gäller även om du odlade vall, gräs eller annat örtartat foder på de berörda skiftena de aktuella åren.

Detta påverkar inte 2015 års ansökan.

I förgröningsstödet finns regler om att du ska ha minst 5 procent av åkermarken som så kallade ekologiska fokusarealer. Detta gäller dig som har mer än hälften av din jordbruksmark i slättbygd och vissa andra områden i Götaland och Svealand och har mer än 15 hektar åkermark.

I vissa fall kan du få förgröningsstöd utan att ha ekologiska fokusarealer

Om du uppfyller någon av dessa punkter får du förgröningsstöd utan att du behöver ha ekologiska fokusarealer oavsett var i Sverige du har din jordbruksmark.

- Om du har mark med certifierad ekologisk produktion får du förgröningsstöd utan att du behöver följa villkoren för förgröningsstödet på den marken.
- Om du har 15 hektar åkermark eller mindre kvar när du räknat bort permanenta grödor och permanent gräsmark.
- Om minst 75 procent av din åkermark som blir kvar efter det att du räknat bort permanenta grödor och permanent gräsmark är vall, träda eller baljväxter eller en kombination av dessa och resten av din åkermark är mindre än 30 hektar.
- Om minst 75 procent av din jordbruksmark är permanent gräsmark eller vall eller en kombination av dessa och resten av din åkermark är mindre än 30 hektar.

Om du inte passar in i någon av dessa punkter och mer än hälften av din jordbruksmark ligger i slättbygd eller vissa andra områden i Götaland och Svealand behöver du ha minst 5 procent av din åkermark som ekologisk fokusareal.

Om du odlar salix och behöver ha ekologiska fokusarealer

Om du odlar salix och behöver ha ekologiska fokusarealer ska du, innan du räknar ut hur mycket 5 procent av åkermarken är, lägga till arealen som du odlar salix på till arealen åkermark du fått fram när du räknat bort åkermark med permanenta grödor och åkermark med permanent gräsmark. Salix är en permanent gröda, men ska alltså räknas med i den arealen som du ska ha minst 5 procent av som ekologisk fokusareal.

Det här är ekologiska fokusarealer

Ekologiska fokusarealer är områden som kan förbättra den biologiska mångfalden. Det betyder inte att de behöver vara ekologiskt odlade. De ekologiska fokusarealerna har olika omräkningsfaktorer som du ska multiplicera med för att få fram hur stor areal de räknas som.

Ekologiska fokusarealer får inte ligga på sådan mark som räknas som permanent gräsmark.

Här nedanför kan du läsa om vad som räknas som ekologiska fokusarealer och vilka omräkningsfaktorer de har. Du kan välja vilka av de här markerna som du vill ha som ekologiska fokusarealer.

Träda

Det här är information som gällde för förgröningsstöd 2015.

Du får bryta trädan tidigast den 16 juli. Med bryta menas att du sår den gröda som ska bli en jordbruksprodukt efter trädesperioden. Annars finns det inga särskilda skötselkrav när du anmäler trädan som ekologisk fokusareal. Träda har omräkningsfaktorn 1. Det betyder att 1 hektar träda räknas som 1 hektar ekologisk fokusareal.

Salix

Du får inte använda mineralgödselmedel eller växtskyddsmedel, utom det första året grödan odlas.

Salix har omräkningsfaktorn 0,3. Det betyder att 1 hektar salix räknas som 0,3 hektar ekologisk fokusareal.

Kvävefixerande grödor

Du kan ha dessa kvävefixerande grödor på en ekologisk fokusareal:

- ärter (inklusive konservärter)
- bönor (bruna bönor får räknas som ekologisk fokusareal om du inte har åtagande för bruna bönor på Öland)
- sötlupin
- vicker
- kikärter
- lusern
- klöver

De kvävefixerande grödorna ska odlas i renbestånd. Alla grödor utom konservärter ska bibehållas på marken minst till och med den 31 juli.

Kvävefixerande grödor har omräkningsfaktorn 0,7. Det betyder att 1 hektar kvävefixerande gröda räknas som 0,7 hektar ekologisk fokusareal.

Obrukade fältkanter på åkermark

En obrukad fältkant på åkermark är en remsa utmed åkerkanten där du inte har någon produktion. Den ska hållas obrukad minst fram till årets sista skörd av den gröda som finns på skiftet den största delen av perioden 1 juni–31 juli. 2015 är både mekanisk och kemisk bekämpning av ogräs tillåtet på den obrukade fältkanten. Den kan anläggas mellan två skiften.

Den obrukade fältkanten får inte ligga på eller intill skiften du anmält som träda eller där du har åtagande för skydds-zoner. Om du söker utbetalning av miljöersättning för vallodling, minskat kväveläckage, ersättning för ekologisk produktion, omställning till ekologisk produktion eller kompensationsstöd måste du bruka hela skiftet enligt villkoren för de ersättningarna. Därför kan du inte ha en obrukad fältkant på samma skifte.

Det här är information som gällde för förgröningsstöd 2015.

De obrukade fältkanterna får vara 1–20 meter breda, men du räknar bara löpmeter multiplicerat med omräkningsfaktorn 9. Därför räknas 1 meter obrukad fältkant som 9 kvadratmeter ekologisk fokusareal. Det gör att 1 000 meter obrukad fältkant motsvarar 0,9 hektar ekologisk fokusareal.

För den obrukade fältkanten gäller samma allmänna regler som för träda. Den får alltså även vara obevuxen.

Vallinsådd i en huvudgröda

Huvudgrödan ska vara spannmål eller oljeväxter. Om du sår in vallen på våren eller försommaren räknas marken som ekologisk fokusareal i år. Vallinsådd som du gör i en höstgröda räknas som ekologisk fokusareal 2016.

Du får bryta insådden tidigast den 1 november.

Omräkningsfaktorn är 0,3. Det betyder att 1 hektar med vallinsådd räknas som 0,3 hektar ekologisk fokusareal.

För att vallinsådden ska räknas som ekologisk fokusareal får den inte vara på åkermark som du får miljöersättning för minskat kväveläckage för.

Sammanfattning av vad du kan ha som ekologisk fokusareal och de olika omräkningsfaktorerna

Ekologiska fokusarealer och deras omräkningsfaktorer	
Ekologisk fokusareal	Omräkningsfaktor
Träda	1
Salix	0,3
De kvävefixerande grödorna ärter, konservärter, bönor, sötlupin, vicker, kikärter, lusern och klöver. Dessa ska odlas i renbestånd.	0,7
Obrukade fältkanter på åkermark	9 multiplicerat med varje löpmeter
Vallinsådd i en huvudgröda	0,3

Sverige ska behålla en viss andel permanent gräsmark

Nästa år, 2016, kommer det att justeras något när det gäller vad som är permanent gräsmark respektive åkermark.

De år du fått miljöersättning för vallodling, eller för certifierad ekologisk produktion eller kretsloppsriktad produktion, kommer inte räknas med vid bedömningen om åkermark är permanent gräsmark. Det gäller även om du odlade vall, gräs eller annat örtartat foder på de berörda skiftena de aktuella åren. Detta påverkar inte 2015 års ansökan.

I förgröningsstödet finns regler om att Sverige ska behålla en lika stor andel så kallad permanent gräsmark som finns 2015, dock minst vad som fanns 2012. Som permanent gräsmark räknas betesmark, slåtteräng och åkermark som har använts för vallodling eller träda minst 5 år i rad.

Så länge andelen permanent gräsmark består, ökar eller minskar lite grann i Sverige kommer du som lantbrukare inte att påverkas. Det är först om andelen sådan mark sjunker med mer än 5 procent jämfört med referensarealen som du kan komma att påverkas. Om du har brutit en serie med permanent gräsmark kan du i så fall behöva återställa åkermark till vall eller träda som då måste ligga minst 5 år i rad.

Utbetalning av förgröningsstöd 2015

På Mina sidor kan du följa ditt stödärende. Du kan se när länsstyrelsen har fattat beslut om att du får ditt förgröningsstöd och hur mycket pengar du får.

Värdet på dina stödrätter styr hur mycket du får i förgröningsstöd

Hur mycket pengar du får i förgröningsstöd beror på hur mycket dina stödrätter för gårdsstödet är värda. Observera att dina stödrätter i år är värda cirka hälften så mycket pengar som 2014. Förgröningsstödet är ungefär 55 procent av värdet på dina stödrätter som du får gårdsstöd för. Detta motsvarar ungefär 30 procent av det du fick i gårdsstöd 2014 om du söker för lika mycket mark.

I SAM Internet och på Mina sidor kan du bara se stödriktsvärdet för 2014. Du får veta det exakta värdet i samband med att du får ditt beslut om utbetalning av gårdsstöd.

Stödrätternas värde är i euro men du får ditt förgröningsstöd utbetalt i kronor. Det är den växelkurs som fastställs av Europeiska centralbanken sista bankdagen före den 1 oktober som gäller. För 2014 års stöd var 1 euro ungefär 9,15 kronor.

Avdrag på utbetalningen av förgröningsstödet

År 2015 drar vi av en viss procent på ditt förgröningsstöd om du får mer än 2 000 euro i gårdsstöd, förgröningsstöd, nötkreatursstöd och stöd till unga jordbrukare. Avdraget görs på det belopp som överstiger 2 000 euro. EU-kommissionen föreslår att avdraget i år ska vara 1,39 procent.

Pengarna som dras av från stöden går till en reserv inom EU för stöd vid eventuella kriser som drabbar jordbruket.

Det finns en gräns för hur mycket stöd EU:s medlemsländer får betala ut. Om Sverige når den gränsen blir vi tvungna att ytterligare minska stödet för alla lantbrukare.

Eventuella tvärvillkorsavdrag görs efter stödutbetalningen

Om en kontroll visar att en lantbrukare inte har följt ett eller flera tvärvillkor så kommer avdraget för tvärvillkorsfelet att göras först efter att stöden för 2015 betalats ut. Normalt sett gör Jordbruksverket tvärvillkorsavdragen när vi betalar ut stöden. Anledningen till att vi inte gör på samma sätt när det gäller stöden för 2015 är att det IT-system som ska räkna ut tvärvillkorsavdragen kommer att byggas först under våren 2016.

Kontroller och avdrag på förgröningsstödet 2015

För att få fullt förgröningsstöd måste du följa alla villkor som gäller för förgröningsstödet samt följa tvärvillkoren. Det är i första hand länsstyrelsen som kontrollerar att din ansökan stämmer med verkligheten, att du följer villkoren för förgröningsstödet och att du följer tvärvillkoren. Om du inte följer alla villkor för förgröningsstödet och tvärvillkoren kan länsstyrelsen besluta om avdrag på ditt stöd.

Kontrollerna görs både när länsstyrelsen hanterar din ansökan på länsstyrelsen och vid besök på din gård. Oftast får du veta en kort tid före kontrolltillfället att din gård kommer att kontrolleras, men kontrollen kan i vissa fall också göras utan förvarning. Du måste ge kontrollanten den hjälp som är nödvändig för att kontrollen ska kunna genomföras.

Tänk på att det är bara i undantagsfall som du kan ändra i din SAM-ansökan efter att du har haft en kontroll. Kontakta din länsstyrelse för att få reda på vilka ändringar just du kan göra i din ansökan.

Du kan få avdrag på stödet

Om du inte följer villkoren kan det bli avdrag på ditt förgröningsstöd. Det finns olika anledningar till att du kan få avdrag:

- Din ansökan kommer in för sent.
- Din verkliga areal är mindre än den du sökt för.
- Du har inte följt villkoren för förgröningsstödet.
- Du har inte redovisat all din mark.
- Du har inte följt tvärvillkoren.

Om du varit grovt oaktsam när du lämnade uppgifterna eller lämnat felaktiga uppgifter med avsikt kan du få hela din ansökan underkänd.

Om din ansökan kommer in för sent

Om din ansökan kommer in efter den 21 maj minskar vi ditt stöd med 1 procent per arbetsdag som ansökan är försenad. Om ansökan kommer in efter den 15 juni får du inget förgröningsstöd alls 2015.

Om din verkliga areal är mindre än den du sökt för

Om en kontroll visar att din areal är mindre än vad du har sökt för får du förgröningsstöd för den areal som du får utbetalt gårdsstöd för.

Om du inte följt villkoren för förgröningsstödet

Om du behöver ha 2 eller 3 olika grödor på din mark blir det avdrag på förgröningsstödet om den största grödan täcker mer än 75 procent av åkermarken. Den delen av den största grödan som täcker

mer än 75 procent av marken avgör hur stort avdraget blir. Om du behöver ha 3 olika grödor på din mark blir det avdrag om de 2 största grödorna täcker mer än 95 procent av åkermarken tillsammans. Delarna av grödorna som täcker mer än 95 procent av åkermarken avgör hur stort avdraget blir.

Om du behöver ha ekologiska fokusarealer på din mark blir det avdrag på förgröningsstödet om de ekologiska fokusarealerna täcker mindre än 5 procent av marken som ska ha ekologiska fokusarealer. Skillnaden mellan hur mycket ekologiska fokusarealer du har och hur mycket ekologiska fokusarealer du ska ha avgör hur stort avdraget blir.

Om du inte redovisat all din mark

Om en kontroll visar att du inte redovisat all din mark i ansökan kan det bli ett avdrag som motsvarar 10 procent av ditt förgröningsstöd. Det blir avdrag om det visar sig att du skulle ha uppfyllt något av villkoren i förgröningsstödet om du hade redovisat all mark.

Om du inte följt tvärvillkoren

Om en kontroll visar att du inte har följt ett tvärvillkor beslutar länsstyrelsen hur många procent som ska dras av från utbetalningen av dina jordbrukarstöd. Första gången ett fel upptäcks blir avdraget i normala fall 3 procent. Men det kan sänkas till 1 procent eller höjas till 5 procent beroende på hur allvarligt felet är. Om ett fel upptäcks mer än en gång blir avdraget högre. Om länsstyrelsen bedömer att du har gjort felet avsiktligt kan avdraget bli upp till 100 procent.